

Yeryüzü Günlüğü

Gezmeyi sever misiniz? Ya keşfetmeyi? Haydi bir Dünya küresi edinin ve yolculuğa başlayın. Yeryüzünde birbirinden ilginç coğrafyalarda farklı halklar yaşar. Bu halkların renkli kültürlerinden öğrenecek çok şey var.

Titikaka Gölü

Güney Amerika'daki And Dağları'nı bulun. Sonra da And Platosu da denilen Altiplano'yu... Bu platonun kuzeyinde yeryüzünün en büyük göllerinden biri olan Titikaka Gölü bulunur. Gölün çevresinde İnka uygarlığının devamı halklar yaşar ve binlerce yıllık kültürü devam ettirir. Bu kültürde insan doğa ilişkisi önemlidir.

Doğayla kurulan ilişki bu çetin coğrafyada yaşamı olanaklı kılar.

Alpaka evcilleştirilmiş bir deve türüdür.

Alpakalar kırılarak elde edilen yün, yumuşak, ipeksi ve parlaktır. Alpaka yünü koyun yünündeki lanolin olarak adlandırılan yağı içermediğinden bu yünden yapılan eşyalar kaşındırmaz.

Geleneksel giysilerde pollera adı verilen geniş eteği, jobona adı verilen ceket, lliclla adı verilen şal ve montera adı verilen şapka tamamlar.

Alpaka yününden yapılan iplerle örülmüş çoraplarda geometrik şekillerle birlikte hayvan motifleri de görülür.

Bu da kültürün doğayla yakın ilişkisini ortaya koyar.

Dokumacılık el işçiliğiyle yapılır, doğa dostudur yani doğaya zarar vermez.

Yün eğrilerek elde edilen iplerle giysiler de örülür. Bu işte kadın erkek birlikte çalışır.

Madagaskar Adası

Afrika'nın güneydoğusunda yer alan Madagaskar, yeryüzünün dördüncü büyük adasıdır. Bu ada ve çevresindeki adalar, dünyanın en önemli vanilya üreticisidir. Vanilya safrandan sonra ikinci en pahalı baharattır.

Vanilya bazı orkide türlerinin çubuk şeklindeki meyvelerinin içinden çıkarılır.

Tarımı yapılan orkidelerde tozlaşmayı insanlar sağlar. Tozlaşma, çiçeğin erkek organındaki çiçektozlarının dişi organa taşınmasıdır, bu sürecin sonucunda da meyve oluşur.

Sepet hem tarımda hem de günlük yaşamda en çok kullanılan taşıma aracıdır. Alışveriş yapan kadınları sepetlerini doldurmuş başlarının üzerinde taşıırken görebilirsiniz. Bazı kabilelerde kadınlar bir ağacın kabuğundan elde ettikleri boyayla yüzlerini boyar. Bu boya onları hem güneşten hem de sivrisinek gibi böceklerden korur.

Yılın büyük bölümünü, geyikleri otlatmak amacıyla hareket hâlinde geçiren aileler çum adı verilen çadırlarda yaşar.

Yamal Yarımadası

Asya'da, Sibirya'nın kuzeybatısındaki Yamal Yarımadası'nda ren geyiği çobanlığı yapan göçebe aileler yaşar. Yamal, Sibirya'da yaşayan yerli halklardan olan Nenetler'in dilinde "Dünya'nın sonu" anlamına gelir. Hava sıcaklığı sıfırın altında elli derecelere iner. Bu zorlu koşullarda yaşayanlar, ren geyikleriyle yakın ilişki içindedir. Yiyecek, giyecek, ulaşım hatta barınak gereksinimlerini bu hayvanlar aracılığıyla sağlarlar. Burada yaşam doğa koşullarına bağlıdır. Ren geyiğinin bu soğuk coğrafyadaki besini likenlerdir. Geyiklerin besleneceği likenleri bulmak amacıyla uzun yolculuklar yapılır.

Likenler mantarlarla yeşil alglerin ya da siyanobakterilerin oluşturduğu bir yaşam birliğidir.

Yıl boyunca yapılan yolculukların toplamı 1000 kilometreyi aşar. Bunun yaklaşık 50 kilometresi donmuş nehirlerin üzerinde geçer.

Yamal Yarımadası Sibirya

Himalaya Dağları

Yeryüzünün en yüksek sıradağları Asya'dadır. Bu bölge birbirinden farklı birçok halka ev sahipliği yapar. Dağlarda yaşayan insan sayısı 50 milyonu aşar. Dağların eteklerinde yaşayanların sayısıysa 450 milyonu bulur. Halklar, geleneksel giysiler ve takılar, gelenek ve âdetlerle birbirinden ayrılır.

Himalaya Dağları

Dağların zorlu koşullarında ulaşım ve yük taşıma başlı başına bir sorundur. Birçok yük doko adı verilen sepetlerle sırtta taşınır. Daha az enerji harcamak için baştan geçirilen bir kuşak sepete bağlanır.

Dağ yollarında ulaşım ve yük taşıma için insan gücünün yanı sıra hayvan gücünden de yararlanır. Örneğin yak denilen öküzler hem ulaşım ve yük taşımada hem de tarım işlerinde büyük yardımcıdır. Kutsal sayılan bu hayvan, özel günlerde rengârenk kumaşlarla ve takılarla süslenir.

Yükseklere çıkıldıkça hava seyrelir, akciğerlerimize dolan oksijen miktarı azalır. Oksijen, hücrelerimizde bulunan mitokondrinin vücudumuz için gerekli enerjiyi üretmesinde kullanılır. Himalaya Dağları'nın yüksek kesimlerinde yaşayan halkların mitokondrileri daha az oksijenle enerji üretebilir.